(4) B. Aug. lib. 1 de bapt.mo parvu. c. 17. ait ad parvulos extendi illud, nisi manducaveritis &c. Et nisi mãducaverint carnẽ filij hoïs neq. ipsi habebunt vitam, pro illis .n. dat' catechis. dicit' .n. panis quẽ ego dabo caro mea est pro seculi vita.

Idem. 21. de civi. dei. c. 25. ait, denique ipse dicens, qui manducat carnẽ meam, et bibit sanguinẽ meum, in me manet et ego in eo — ostendit quid sit nõ sacramẽto tenus, sed re vera corpus chri mãducare, et eius sanguinẽ bibere, hoc est .n. in chrõ manere ut in illo maneat chrus, sic .n. hoc dixit tanquam diceret, qui nõ in me manet, et in quo ego nõ maneo, nõ se dicat aut existimet manducare carnẽ meam, aut bibere sanguinẽ meum.

Idem. 3. lib. de doctrina chriana. c. 17. ponit hanc regulam intelligendi sacram scripturas / si preceptiva locutio est, aut flagitium aut facinus vetans, aut utilitatem aut beneficentiam jubens, nõ est figurata, si aut flagitium aut facinus videt' jubere aut utilitatẽ aut bñeficẽtiam vetare, figurata est, nisi manduca. (inquit) car. meam. &c. facinus vel flagitium videt' jubere, figurata est ergo, precipiens passioni dñi esse cõicandum, et suaviter atque utiliter recõdendum in memoria, quia pro nobis caro eius crucifixa et vulnerata sit. / hic locus perpõderat multis &c.

Ponit Aug. aliud ex.m Proverbiorum. 25. si esurierit inimicus tuus ciba illum, si sitit potum da illi, nõ est figurata, sed quod sequitur, hoc .n. faciens carbones ignis congeres sup caput eius, ne dubitaveris figurate dictum. /

B. Bernardus. ps. 90. versu. 3. quid aut est manducare eius carnẽ et bibere eius sanguinẽ, nisi cõicare passionibus eius, et eam conversatiõẽ imitari quã gessit in carne

Innocentius in epistola ad .6. Aug.ᵐ cum aphricanū cōcilium celebraret, intelligit de spūali mãducatiōne, que est per fidem fieri mēbrum christi, incorporari illi, et ita in paruulis baptizatis ait impleri illud, pro qua expōne aug.⁹ retulit illi grãs.

B. Aug. 20. de ciui. c. 21. inquit de hoc corpore ait Apostolus vnus panis vnū corpus multi sumus .1. cor. 10. qui ergo est in eius corporis vnitate .1. in christianorum compage membrorum (cuius corporis sacra.ᵐ fideles cōicantes de altari sumere consueuerūt) ipse vere dicendus est manducare corpus christi et bibere sanguinē christi.

Idem super Joa. dicit manducationes sacrales esse sacra.ᵐ felius spūalis, non tñ illa verba intelligit nisi de spūali

Ecce ascendimus hierosolimã, et filius hõis tradetur. (vnus vrũm me tradet, sciebat qñã eēt qui traderet eum, (ue hõi illi per quē filius hõis tradet. (qui tradit me tibi maius pecc.ᵐ habet, ministri mei decertarent vtique ut nõ traderer judeis. Juda osculo filium hõis tradis! Et ego vobis eum tradam.

phrasis scripturę est, ut datio signet passionē. Joa. 3. sic dilexit deus mū. ut fi. su. vni. daret. (Rom. 4. traditus est propter delicta nrã. (1. cor. 11. qd pro vobis tradet. luc. 22. hoc est corpus meū qd pro vobis datur. (et paulo ante proprio filio suo nõ pepercit. sed pro no. tradidit illum. ad gala. dilexit me et tradidit seipsum pro me, ergo et illic panis quē ego da. ca. me. est quã dabo pro mūdi vita.

B. hiero. super id Joa. 6. nisi manduca. &c. dupliciter (inquit) intelligitur caro christi et sanguis eius, vel illa que crucifixa est et sepulta, et sanguis qui militis lancea effusus est, vel illa spūalis ac diuina de qua ipse ait caro mea uere est cibus et sanguis me. ue. est po. (et nisi mandu. car. &c.

B. Aug. tracta. 26. super Joa. ego sum panis vivus, ait, non potest ~~vivere corpus~~ vivere corpus chri, nisi de spu chri unde est qd exponens nobis Aptus paulus hunc panem, unus panis inquit, unu corpus multi sumus. Et statim. hunc itaque cibum et potum societatem vult intelligi corporis et membrorum suorum, qd est eccª sta in predestinatis et vocatis ~~et ? vocatis~~ et justificatis et glorificatis stis et fidelibus eius. /

Et sup locum. caro mea vere est cibus &c. inquit. cum n. cibo et potu id apetant homines ut neque esuriant neque sitiant, hoc veraciter nô prestat nisi iste cibus et potus qui eos à quibus sumit' immortales et incorruptibiles facit. i. societas ipa stor, ubi pax erit et unitas plena atque perfecta. /

Idem aug. ut hr de cose. d. 2. quia passus. nulli est aliquatenus dubitandum unumquemque fidelium corporis et sanguinis dni tunc ee participem, qn in baptismate mébrum efficit' chri, neque alienari ab illius panis calicisque consortio ét si antequam panem illum comedat, calicemque bibat, de hoc seculo migraverit, in unitate corporis chri constitutus. Sacramenti quippe illius participatione, ac bnficio nô privatur qn in se hoc qd illud sacramtm signat invenit.

in sermone de Infantibus.

Et de pena. d. 7. c. siquis aut &c. baptizatus ad horam securus hinc exit. / nempe qr in baptismo mâducavit carnem et sanguinem.

Et lib. 2. côtra Julianû probat ex Innocen. Infantes ditra sacramtm manducare carnê et bibere sanguinê chri. /

UGR Biblioteca Universitaria

Albinus Augustino contemporaneus aut antiquior, sup. cap. 6.
Joa. 6. nisi manducaveritis. ait. quomodo quidem detur, et
quis nam modus sit manducandi istum panem ignoratis, ve-
rumtamen nisi manducaveritis non habebitis vitam in vobis.
hanc itaque carnem, hunc itaque cibum et potum societatem
vult intelligi corporis et membrorum suorum, quae est sancta eccl.
quae corpus est christi, Et de hac re legitaveunt. /

Basilius epta. 141. carnem ejus edimus ac sanguinem bibimus
consortes ejus effecti per incarnationem, Et sensibilem verbi
ac sapientiae vitam. /

Clemens alexandri. in pedagogo. lib. 2. c. 2. inquit eucha-
que est bona gratia, cujus qui per fidem sunt participes, sancti-
ficantur corpore et anima. / et bibere Jesu sanguinem est par-
ticipem esse incorruptionis domini.

(aug. in li. de peccatoribus de gloria. li. 2. ut quid paras dentem et ventrem? crede et manducasti. credere in eum hoc est panem et vinum manducare, qui credit in eum manducat eum.)

Cyprianus Sermone de cena domini ait. sane hujus traditionis
magisterio nisi manducaremus et biberemus ejus corpus et sangui-
nem, non haberemus vitam in nobis, spirituali nos instruens do-
cumento, Et aperiens ad rem adeo abditam intellectum,
ut sciremus quod mansio nostra in ipso sit manducatio, et potus
quasi quaedam incorporatio subjectis obsequijs volunta-
tibus junctis, affectibus unitis.

Aug. in Joa. tracta. 25. hoc est opus dei, ut credatis in eum
qui misit me. hoc est ergo manducare cibum non qui
perit sed qui permanet in vitam eternam. ut quid paras
dentem et ventrem, crede et manducasti. / equa verita-
te potuit dicere, crede et bibisti. /

Wesselus groningensis in lib. de veneratione sacramenti eucharistiae c. 10.
qui ait - Veritatem valde notandum est verbum domini. nisi
manducaveritis carnem filii hominis et biberitis eius sanguinem non habebitis vitam in vobis.
habent autem vitam veram qui credunt in eum, ergo qui cre-
dunt in eum hi sunt qui manducant carnem eius. confese
palam tantos anachoritas vitam habuisse latitantes in an-
tris tantos annos, manducabat ergo Paulus primus heremita
in temporibus illis, quibus mortalem nullum, nedum sacer-
dotem communicantem videbat, sed manducabat quem credebat
et quod credebat, crebro commemorabat, quod commemorabat, diligen-
ter considerabat ruminabat, quod ruminabat suave esse gus-
tabat, quod suave esse gustabat desiderabat, quod deside-
rabat, edebat et sitiebat, hoc super mel et favum dulce
esse sentiebat, hoc anhelabat, diligebat, amore languebat,
amore vulnerabat, quia sic fidelior et integre faciebat in
omnibus his mortem domini annuntiabat./

concilia precedentia silentium in hoc, cum non deesset illis occasio
loquendi s. hereses Waldensium. Jo. hus. et aliorum, que
erant eedemque hoc tempore.

doctores scholastici innumeri non parum faciendi. ex ait ipse
alias. et clementi. 1. de summa trinitate et fide catholica. § firmiter quod incipit fidei ca-
tholice. § nos vero. ex concilio Vienensi. posteriori s. Thomas et
suis coetaneis, qui non aliam invenerunt solutionem illi loco
Joa. 6. nisi intelligi de manducatione spirituali./

summo cayetanus 3. p. q. 80. ar. 12. ad 1. dicit intelligere locum illum Joh. 6. in manducatione ... de manducatione sacramenti. hereses inducit ... quod baptismus non sufficiat infantibus ad vitam eternam.

Caietanus nunquam retractavit suam sententiam sermo in tractatu contra
quattuor errores Lutheranos edito anno 1531. et sic ultimo loco
contra alias de institutione nuntij fuerat editus anno 1525.
in quo est non retractat, aut verba illa Joa. 6. nisi manducaveritis
non posse intelligi salva christiana fide de cibo et potu sacramentali, quod
est incidere in illam heresim quod baptismus non sufficit ad salutem./

UGR Biblioteca Universitaria

/ Item precepta que sub hac forma dantur non sunt ex contingentibus sed de hiis que sunt de necessitate salutis sicut est pluribus scripture. nisi quis renatus fuerit etc. nisi penitentiam egeritis etc. nisi efficiamini sicut parvuli etc. Math. 18. si vis vitam ingredi etc. Joh. 6. nisi manducaveritis nisi data etc. nisi remiseritis alterutrum nisi credideritis etc. volumus hoc in solo hoc nisi manducaveritis ponere instantiam ut in hac solo non de re necessaria ad salutem loquatur. quod idem est dicere nisi manducaveritis sacramentaliter carnem filii hominis et biberitis sacramentaliter eius sanguinem non habebitis vitam in vobis et hoc sine causa et necessitate volumus intelligere supra sensum.

/ Non satisfit quod dicatur per concedi non impertinens intellectum est causa et posse et sic posse concedi: et actu concedi non sacre scripture competens est sensus quis semel est semel non loquitur etc.

/ Item maior pars patrum in hoc fuit ut verba ita apparet ut in nulla opinionum inclinatur saltem sine dubio in duobus partibus.

/ Item ad talia vero definienda non sat esset quinque aut sex maioris partis primum sed aut omnibus aut fere omnibus maxime ubi non est necessitas.

/ Item credimus protestantes credituros contra hoc aut quemcumque appetitionem utriusque speciei unus acrius erunt et putabunt se fortiora argumenta habere quam nos. cum habeat tot doctores / definitio non debet fieri sine ardua et maxima necessitate et in magna rei certitudine.

Decet concurrere

Sicut Joa. 3. dixit chrus Nicodemo. nisi quis renatus fuerit denuo
nō potest videre reg.m dei, Et deinde nō intelligenti et miran,
ti, Amen Amē dico tibi nisi quis renatus fuerit ex aqua
et spū s.to nō po. intro. in reg. dei. / et statim nō mireris quia
dixi tibi opz vos nasci denuo, / In oibq (ingz) his locis
eadem est oro senta, Et tn neqz est in illis petitio prin,
cipij nec circulatio, esto unus locus nō sit notior vel aper,
tior alio, sed cōfirmatio dicti per repetitionē, Et sicut
et Joa. 4. dum chrus dixit Samaritane. si scires dō.

quōm. tn et pbatū et expō pz asserto ut id in principio erat ℣bū. et hoc erat in principio apud deū. / et si vbū p ipm factū sit et sine ipo factū est nihil / maior ingz asserto est in repetitiō eiusdē senē.

dei, et qs est q di. ti. da mi. bibe. tu for. peti. ab eo, et dedi,
ti. aquā bibam. et postea, ois qui bibit ex aqua hac
sitiet iterū, qui autē biberit ex aqua quā ego dabo ei, nō
sitiet in eternū, sed aqua quā ego dabo ei, fiet in eo fons
aque sali. in vi. eter. / esto et nō sit unū dictū clarius
alio, nō tn est aut circulus aut petitio principij, et semp
chrq loquit de aqua spūali, que est vera et viva fides in
chrō, quā Jam mulier illa samaritana et alij samaritani
credentes in eum bibebant / sic et Joa. 6. occasione sumpta
ex panibus dixit multa dicta, que unum sensum habent, absqz
et petitione principij aut circulo, ut illud imprimis. operamini
nō cibum qui perit, sed q permanet in vitā eternā quē filius
hoīs dabit vobis, Et de hoc nullus dixit q in eo loqueret chrq
de sacra.to euchar. aut de manducatio. sacrāli, sed de fide viva
in chrum, qd statim exposuit chrq, nā rogantibq illis quid
faciemus ut operemur opera dei, dixit, hoc est opq dei ut cre,
datis in eum quē misit ille. cumqz ipi introduxissent
sermonē de mana, dixit eis, nō moyses dedit vobis pane de celo

UGR Biblioteca Universitaria

Sed pr meus, dat vobis panē de celo verū, panis .n. verus es
qui de celo descēdit et dat vitam mūdo, Et deīde ... da
bis panē hunc dixit, ego sum panis vite qui venit ad me nō
esuriet, et qui credit in me nō sitiet in eternū. Ecce ..
est venire ad christum, credere in illum, nō esurire non
tire. Et hactenus nihil de sacram.to aut mā ducatione sac
mentali. / Et postea qui credit in me habet vitam eternam
ego sum panis vite. hic est panis de celo descendens, ut si
quis ex ipso manducauerit nō moriatur. ego sum panis vi
qui de celo descendi, si quis mā ducauerit ex hoc pane
viuet in eternū. Ecce quot dicta de eadem ōne, et eo
dem repetitio, et tn̄ sine petitione principij. deinde sequi
illa verba panis quē ego dabo caro mea est pro mundi vi
greçe repetit, dabo. uel quā dabo pro mundi vita. hec
verba ex phrasi scrip.e ut sup.a patuit in cruce fuerunt ad
impleta, ubi fuit ... data pro mundi vita. /.
Deinde litigantibus Judeis dixit nisi manducaue. &c. Qui
manducat meā car. &c. et caro mea vere est cibus, &c. et
cetera. / Et demū cōclusit. qui mā ducat hunc panē viu
in eternū, quod est iterū idem qd a principio posuit .s. ope
mini nō cibum qui perit. et si quis mā ducauerit ex hoc pa
viuet in eternū. Et qui credit in me habet vitā eternā. / Si
ergo principia et cōcl.o de mā ducatione sp.uali intelligitur, &
et media verba interposita. /
2.o manducatio sacr.alis que includit aut presuponit ipsam sp.ua
lem, nō poterat illis ēe notior quam sp.ualis tn̄, neque illam pote
tunc imaginari, quanto minus intelligere, quare nō fuda ...
petitio

23

petitio principij, aut explicatio seu probatio ignoti per ignotius.

Sed qd in 3º cap. doctrine dicit', cum idem dñs sermone suum uno verbo absoluens dicat qui mãducat hunc panẽ viuet in eternũ, hec, inqz, verba adducunt' tanqz ratio quare nõ obliget illud nisi manducaueritis &c. ad sumptionẽ utriusqz spẽi, quasi q hec intelligant' de mãducatiõe sacrãli sub altera spẽ tm, qd nõ pt stare cum dictũ illi sinonimũ et idem positum fuerit ante illa verba panis quẽ ego dabo &c. ubi dicunt chrũm incipere loqui de mãducatiõne sacrãli. s. siquis mãducauerit ex hoc pane viuet in eternũ. Et illi siquis ex ipso mãducauerit nõ moriat', eundem ergo sensũ et eandem sigcatiõs habet hic ubi est cõclo. et ibi ubi erat principium. neqz .n. chrũs equiuocat.

Et qe panis dicit totũ, carnẽ. s. et sanguinẽ, imo totum chrũs et est nomẽ suppositi, et sic sepe dicit chrũs ego sum panis vite viuus qui de celo descẽdi, nõ ita dicit ego sum caro. sanguis, sed caro mea sanguis meus, hec .n. sigcant' ut partes panis vero ut totum, sicut alias in scripturis et in cõi modo loquendi nõie panis intellig' totum alimẽtum, quare hoc dictũ, et hec cõclo. qui mãducat hunc panẽ viuet in eternũ, nõ pt intelligi de mãducatiõe sacrãli carnis uel corporis chri sub spẽ panis sed de illo met pane de quo dixerat panis .n. verus est qui de celo descẽdit et dat vitam mundo, quare mãducare illum, nõ est aliud qz credere in illum, qui credit in me habet (inqt) vitam eternã, nõ ergo cõuenit illud chrũs dictũ adducere tanqz rõnẽ precedentium verborum in quo sensu ponit in doctrina.

BIBLIOTECA UNIVERSITARIA DE GRANADA

UGR Biblioteca Universitaria

UGR Biblioteca Universitaria